

Original Research

Comparison of Types of Perfectionism with Personality Traits and General Health in Children with and without Divorced Parents

Seyed Mojtaba Aghili^{1*} Maryam Nodehi²

¹. Assistant Professor of Psychology Department of Payam Noor University, Gorgan, Iran.
(Corresponding Author) dr-aghili1398@yahoo.com

²MA. Student of Psychology, Sarvieh Non-Profit School, Mazandaran, Iran.

Background & Purpose

Despite all intervention attempts, many children are affected by parental divorce (Abbaspour et al., 2021). It appears that for a society to be secure, healthy families are vital (Surak, 2020). In fact, a healthy family consists of members with strong mental health and positive relationships (Kranz et al., 2021). As a result, family members' health and relationships will have a good impact on society (Rashadi et al., 2019). The rising divorce rate, as well as the resulting trauma, emphasizes the importance of effective interventions for children who have been affected by the event. Varied research has shown that children of divorce are present in the majority of societal harms, and psychological investigations have validated the various consequences of divorce on these people's mental health (Yahyazadeh & Hamed, 2015). The study of essential dimensions such as perfectionism as one of the personality aspects of female adolescents, which arises from her high and excessive expectations of herself or others, and its absence can affect their failure in the future of marriage and divorce, is one of the essential issues in this field (Moradi & Akhaneh, 2019).

Research on the effects of divorce or defects in family structure has addressed only a portion of the problems that children face as a result of their parent's divorce. The study of multiple and comprehensive disorders on a single sample is highlighted as a research gap since the disorders may vary from sample to sample. In other words, past studies on parental divorce's impacts on children have focused on one or a small number of disorders, while studies on the other effects of parental divorce on children

are scarce. This study was conducted to examine the types of perfectionism with personality qualities among students from divorced families and other students in Gorgan.

Method

The present study is descriptive and post-event in which the variables of perfectionism, and personality traits in two groups of divorce students and other students are compared. The statistical population of this study was all female students aged 16 to 17 years, in secondary schools in the second period of Gorgan Region 2 in the academic year 2021-2020. Among them, 200 female students were selected using the cluster random sampling method.

Results

After examining the assumptions of analysis of variance, the test results The results of the effect tests between the participants of the two groups are presented in Table 1.

Table 1. Results of effect tests between participants of the two groups (children of divorce and other children)

Variable	Ss	df	Ms	f	p	η^2
Perfectionism	.247	1.47	128	487.98	.002	.28
Worry about mistakes	13.59	505.97	4	122		.94
Doubts about things	.28	1.4	128	487.96		.03
Parental expectations	1.43	1.673	128	487.98		.12
Parental Criticism	12.75	760.33	4	122	.001	.
Personal criteria	.17	1.86	128	487.96		.32
Order and organization	.19	1.46	128	487.98	.009	.30
Personality features	16.4	443.97	4	122		.71
Conscientiousness	.43	2.76	128	487.96		.53
Being pleasant	.2	1.55	128	487.87		.11
Extraversion	690.13	323.97	4	174		.12
Psychiatry	.5	1.89	128	229.96		.22
flexibility	.17	1.47	128	117.95	.001	.29

According to the results presented in Table, there is a significant difference between the groups in terms of perfectionism ($p < .05$), Eta coefficient (.277). This is true for all variables, which means that the research variables differ significantly between the two groups of divorced children and other children.

Discussion and Conclusion

The present study revealed a significant difference between children of divorce and other children on the variable of perfectionism. This means that children of divorce scored higher than other children on the dimensions of perfectionism, including worry about mistakes, parental expectations, and parental criticism. The conclusions of this study are consistent with the findings of Turkmen & Moradi (2020), Moradi & Akhane (2019), and Hey et al. (2020) studies. In order to explain these

findings, it is possible to say that children of divorce believe that mistakes diminish their control. Therefore, they must be perfect in everything they do. In the absence of this perfection, the dread of making mistakes becomes stronger, leading to greater anxiety, which limits productivity and increases the risk of making new mistakes. When things do not go as planned, anxious individuals may experience loss. Thus, they score highly on elements of perfectionism, such as mistake sensitivity (Besharat et al., 2019). Neuroticism is the propensity for anxiety, stress, compassion-seeking, hostility, impulsivity, depression, and low self-esteem. Children of divorce whose neurotic tendency is more prominent than other personality qualities typically have better overall health. These neurotic children interpret, draw conclusions, and act negatively on what they have or what is going on around them; as a result, such tendencies can limit or harm their social interactions, as well as hinder self-actualization and its contexts. In this instance, the individual is deprived of suitable conditions for growth and development, and as a result, overall health is harmed (Dastjerdi et al., 2011).

Ethical considerations

Compliance with ethical guidelines: All participants in the study expressed informed consent.

Funding: The study was conducted at the personal expense of the researchers.

Authors' Contribution: The first author in this research is the supervisor and the second author is the data analyst.

Conflict of interest: The authors declare that they have no conflict of interest.

Acknowledgment: The authors would like to thank all the researchers who had valuable studies in this field and were used in this research, as well as the relevant organizations that were active in the field of security, especially the security of women.

References

- Besharat, A., Farahmand, H., & Ebrahimi, F. (2020). The association of perfectionism dimensions with depression and anxiety symptoms: The mediating role of difficulties in emotion regulation. *Rooyesh*, 9 (7), 1-14. [link] (Text in persian)
- Dastjerdi, R., Farzad, V., & Kadivar, P. (2011). The role of five big personality factors in predicting psychological well-being. *J Birjand Univ Med Sci*, 18 (2), 126-133. [link] (Text in persian)
- He, T. Su, J. Jiang, Y. Qin, S. Chi, P. & Lin, X. (2020). Parenting Stress and Depressive Symptoms Among Chinese Parents of Children with and Without Oppositional Defiant Disorder: A Three- Wave Longitudinal Study. *Child Psychiatry & Human Development*, 2(1), 1-13. [link]
- Kranz, D., Roff, J., & Sun, H. (2021). Can economic incentives for joint custody harm children of divorced parents? Evidence from

- state variation in child support laws. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 189(12), 1-27. [link]
- Rashidi, A., Abedi, A., & Nejatifar, S. (2021). A Systematic Review and Meta-Analysis of the Effectiveness of Psychological Interventions in Improving Mental Health of Students at Exceptional Talent Schools (SAMPAD) of Iran. *Jarcp*, 3(1), 66-87. [link] (Text in persian)
- Moradi, S., & Akhiani, E. (2020). Comparison of psychological disorders among the children of divorce and their normal peers. *Rooyesh*, 8 (11), 111-118. [link] (Text in persian)
- Sorek, Y. (2020). Grandparental and overall social support as resilience factors in coping with parental conflict among children of divorce. *Children and Youth Services Review*, 118(11), 105-112. [link].
- Turkmen, M., & Moradi, H. (2020). Predicting the motivation of female students based on perfectionism and mothers' personality traits. *Developmental Psychology*, 9 (2), 56-47. [link]
- Yahizadeh, H., & Hamed, M. (2015). The issues of divorce children in Iran and relevant interventions: meta-analysis of existing articles. *Female and Family Studies*, 3(2), 91-120. [link] (Text in persian)

مقایسه انواع کمال گرایی با ویژگی‌های شخصیتی در فرزندان با و بدون والدین مطلقه

سید مجتبی عقیلی*^۱، مریم نوده‌ی^۲

اطلاعات مقاله	چکیده
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۱۹	فرزندان طلاق به ویژه در سنین نوجوانی که با بحران‌های شدید جسمانی، احساسی و دگرگونی‌های اجتماعی روبه‌رو هستند، نسبت به همسالان خود آسیب‌پذیرترند. پژوهش حاضر باهدف مقایسه انواع کمال‌گرایی با ویژگی‌های شخصیتی در دانش‌آموزان خانواده‌های طلاق و سایر دانش‌آموزان انجام شد. روش پژوهش، توصیفی و از نوع علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری پژوهش دو گروه از فرزندان طلاق و سایر فرزندان ساکن شهر گرگان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بودند که ۲۰۰ دانش‌آموز (۱۰۰ فرزند طلاق و ۱۰۰ فرزند دیگر) به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار سنجش شامل پرسشنامه کمال‌گرایی (FMPS) و پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی (NEO) بود. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، تحلیل واریانس چند متغیره بود. نتایج پژوهش نشان‌داد بین دو گروه از فرزندان طلاق و سایر فرزندان در خرده‌مقیاس‌های نگرانی از اشتباهات، انتظارات والدین، انتقادگری والدین، روان‌رنجور خوبی تفاوت معناداری وجود داشت. اما در باوجدان بودن، دلپذیر بودن و برونگرایی بین دو گروه تفاوت معناداری مشاهده‌نشده. نتایج حاکی از بالا بودن نمرات روان‌رنجور خوبی و کمال‌گرایی در فرزندان طلاق در مقایسه با سایر فرزندان بود. با توجه به نتایج به‌دست آمده می‌توان گفت طلاق عاملی برای بروز یا تشدید روان‌رنجور خوبی و کمال‌گرایی فرزندان طلاق محسوب می‌شود بنابراین، توجه و رسیدگی به فرزندان طلاق ضروری است.
نوع مقاله: پژوهشی اصیل	
واژگان کلیدی کمال‌گرایی، شخصیت، طلاق.	

ارجاع به مقاله:
 عقیلی، سیدمجتبی و نوده‌ی، مریم. (۱۴۰۲). مقایسه انواع کمال‌گرایی با ویژگی‌های شخصیتی در فرزندان با و بدون والدین مطلقه. *مطالعات زن و خانواده*، ۱۱(۱)، ۲۸-۴۹. DOI: 10.22051/jwfs.2023.38885.2811

dr_aghili1398@yahoo.com

^۱. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور گرگان، ایران. (نویسنده مسئول)
^۲. کارشناس ارشد روان‌شناسی، دانشکده غیرانتفاعی سارویه، تهران، ایران.

مقدمه

خانواده کوچکترین واحد اجتماعی است ثبات یا ناپایداری آن بر اعضای خانواده و جامعه اثر می‌گذارد و فروپاشی این واحد کوچک گاه چنان تأثیر عمیقی بر فرزندان دارد که باورکردنی نیست (مهدوی و همکاران، ۱۳۹۷). از نظر فلاسفه اجتماعی، انسان موجود اجتماعی تلقی شده و به واسطه قرارگرفتن در محیط اجتماعی تعاملاتی نظیر روابط خانوادگی، دوستی و عشقی دارا است. در این مقوله، خانواده از اهمیت خاصی برخوردار است، زیرا یکی از عناصر اصلی جامعه محسوب می‌شود و برای داشتن یک جامعه امن، داشتن خانواده‌های سالم امری ضروری به نظر می‌رسد (سورک^۱، ۲۰۲۰). در واقع، خانواده سالم متشکل از افرادی است که از سلامت روانی و روابط مطلوبی با یکدیگر برخوردار هستند (کراز^۲ و همکاران، ۲۰۲۱). نتیجه این که سلامت اعضای خانواده و روابط آن‌ها آثار مثبتی در جامعه خواهد گذاشت (رشادی و همکاران، ۱۳۹۸).

ریشه بسیاری از انحرافات شخصیت، کج رفتاری‌ها و بیماری‌های روانی، مشکلات ارتباطی و عدم مهارت‌های اجتماعی را باید در پرورش و تربیت خانوادگی افراد جستجو کرد (هایمی و لرنر^۳، ۲۰۱۶). همه سازه‌های مرتبط با خانواده به ویژه بی‌ثباتی خانواده با تغییرات زندگی فرزندان ارتباط نزدیکی دارد. عدم سلامت خانواده، سلامت فرزندان را تحت تأثیر قرار می‌دهد (امانی و همکاران، ۱۳۹۷). نظریه نظام‌ها، خانواده را چیزی بیش از مجموعه اجزایش می‌انگارد. به این معنا که خانواده را شامل افراد عضو، شخصیت‌ها، ویژگی‌ها و روابط بین ایشان می‌داند. این نظریه بر وابستگی متقابل و روابط متقابل در ساختار خانواده (مانند خرده نظام والدین و والد/کودک) تأکید کرده، به بررسی کنش متقابل آن با ابر نظام‌های بیرون از محدوده‌اش، مانند محله و مدرسه می‌پردازد (استوکبک و ایورسن^۴، ۲۰۱۹). هر تغییری که بر یکی از اعضا یا خرده نظام‌ها اثر کند، در کل خانواده اثر می‌گذارد (یحیی زاده، حامد، ۱۳۹۴). صاحب‌نظران مهمترین عامل تأثیرگذار بر سلامت رفتار و روانی فرزندان را ساختار خانواده می‌دانند. نظریه نظام‌های بوم‌شناختی یکی از نظریه‌های شناخته شده در این زمینه است (گویرکینگر و پلاتیائو^۵، ۲۰۲۱). نظریه نظام‌های بوم‌شناختی^۶، کودکان را به صورتی در نظر می‌گیرد که در یک سیستم پیچیده روابط رشد می‌کند که محیط اطراف از ابعاد مختلفی بر او تأثیر می‌گذارند (مرادی و آخانی، ۱۳۹۸).

یکی از متغیرهای نامطلوب در نظام بوم‌شناختی کودکان که ریز نظام خانواده، خانواده بزرگ، موقعیت و محیط کاری و نیز ریز نظام مدرسه و غیره در کودکان و والدین‌شان را متأثر می‌سازد، طلاق یا

¹.Sorek

².Kranz.

³. Haimi & Lerner

⁴. Stokkebek& Iversen

⁵. Guirkingner & Platteau

⁶.Ecological system theory

جدایی والدین است (غلامی و همکاران، ۱۳۹۸). طلاق یکی از وقایع پرتنش در طول زندگی مشترک و مهم‌ترین شاخص آشفته‌گی زندگی زناشویی است که ساختار شناختی افراد را مختل می‌کند و به دنبال آن شیوه‌های مقابله با تنیدگی در فرد، ناکارآمد می‌شوند (رشادی و همکاران، ۱۳۹۸). با نگاهی به پژوهش‌های مختلف مشخص می‌شود که کودکان طلاق نسبت به سایر همسالان خود از لحاظ عاطفی، اجتماعی و تحصیلی رتبه‌های پایین‌تری را احراز می‌کنند (دلونگیز و زویکر^۱، ۲۰۱۷). فرزندان طلاق ویژه در سنین نوجوانی که با بحران‌های شدید جسمانی، احساسی و تحولات اجتماعی روبه‌رو هستند، نسبت به همسالان خود آسیب پذیرترند و ممکن است با نوسان‌های شدید روحی روبه‌رو شوند (قربانی و همکاران، ۱۳۹۸). در مطالعه‌ای دیگر، استروسچین^۲ (۲۰۱۲) نشان داد که مشکلات سلامت روانی از جمله افسردگی، رفتار غیر انسانی و بیش‌فعالی کودکان، پس از طلاق پدر و مادرشان بدتر شده بود. نتایج پژوهش یکانی زاد (۱۳۹۶) نشان داد که نمرات سلامت روان کودکان تحت سرپرستی خانواده به‌طور معناداری از کودکان تحت سرپرستی بهزیستی بیشتر بود.

پژوهشگران معتقد هستند فرزندان طلاق به دلیل ویژگی‌های روانی-اجتماعی ویژه، در معرض آسیب‌های روانی و اختلالات شخصیتی هستند که علاوه بر سلامت روانی، می‌تواند عملکرد کلی آنها را تحت تأثیر قرار دهد (وایننگسی و عثمان^۳، ۲۰۲۰). برخی از ویژگی‌های شخصیتی مانند کمال‌گرایی، انزواگرایی، خودانتقادگری و دگر انتقادگری افراطی، احساس نگرانی مزمن (ماینی و گلانز^۴، ۲۰۲۲)، کنترل‌گری و قضاوت نیز در این دانش‌آموزان مشاهده می‌شود که علاوه بر تعاملات اجتماعی و سلامت روانی، بر موفقیت تحصیلی و سلامت جسمانی ایشان نیز تأثیر منفی دارد (رشیدی و همکاران، ۱۴۰۰). هرکسی خصوصیات، منش، توانایی‌ها و ویژگی‌های منحصر به فردی دارد که الگوهای رفتاری، شیوه‌های پاسخ‌دهی و واکنش‌های وی را به محیط درونی و بیرونی نشان می‌دهد (بذول نژاد و همکاران، ۱۳۹۷). شخصیت یک سازه کلی است که از مجموعه ویژگی‌های فردی تشکیل می‌شود و به سه عامل تفکر، عواطف و رفتارهای بیرونی قابل مشاهده اشاره دارد که در تعامل با عناصر محیط، ایفای نقش می‌کنند (روحانی و همکاران، ۱۳۹۸). ویژگی‌های شخصیتی، صفات پایداری هستند که از موقعیتی به موقعیت دیگر چندان تغییر نمی‌کنند. آن‌ها گرایش‌های باثبات و بادوام پاسخ‌دهی به شیوه یکسان به محرک‌های مختلف هستند و می‌توانند، پیش‌بینی‌کننده رفتار فرد در موقعیت‌های مختلف باشند (کوبوسکو^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). دیدگاه پنج‌عاملی شخصیت امروزه یکی از جامع‌ترین نظریات در عرصه مطالعه شخصیت است که از پنج عامل بزرگ شخصیتی روان‌نژندی، برون‌گرایی، با وجدان بودن، انعطاف‌پذیری و خوشایندی تشکیل شده است (شولتز و شولتز^۶، ۱۳۸۸). ویژگی‌های شخصیتی یکی از عوامل مهم

1. Delongiz & Zwicker

2. Estroschin

3. Weinings & Osman

4. Mayne & Glanz

5. Kobosko

6. Schultz & Schultz

جهت برخورداری از منابع مورد نیاز برای مقابله با موقعیت‌های استرس‌زا، ادراک رویدادهای استرس‌زا و کیفیت بالای زندگی است (پیرا، مورالزا و همکاران، ۲۰۱۸). پژوهشگران معتقد هستند که وجود تفاوت‌های فردی و ویژگی‌های شخصیتی متفاوت، واکنش افراد را نسبت به موقعیت‌ها و عوامل تشنگر متمایز می‌کند (کویرک و ویلیامز^۲، ۲۰۱۵). پژوهش در روانشناسی شخصیت نه تنها بر فرایندهای روانشناختی، بلکه بر ارتباط این فرایندها با یکدیگر نیز متمرکز است. درک چگونگی عمل این فرایندها با همدیگر و تشکیل کل یکپارچه، اغلب فراتر از شناخت هر یک از آن‌ها به‌طور جداگانه است. انسان به‌صورت کل سازمان‌یافته عمل می‌کند و در پرتو چنین کلیت و سازمانی است که باید شناخته‌شود (مرادی و همکاران، ۱۳۹۷). پژوهش گوتیزر^۳ (۲۰۰۵) نیز نشان داد که شخصیت (به‌طور خاص از طریق بعد وظیفه‌شناسی)، یکی از همبسته‌های بسیار مهم سلامتی محسوب می‌شود و ارتباط مثبتی نیز بین انعطاف‌پذیری و عاطفه مثبت و منفی وجود دارد. نتایج سایر پژوهش‌ها نیز نشان‌دهنده تأثیر صفات شخصیتی بر سلامت کودکان و نوجوانان است (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲). همچنین امینی و خرمایی (۱۳۹۶) در پژوهشی دریافتند که عامل روان‌آزردگی خود انگیزاننده، شیوه خاصی از ارزیابی شناختی است و در تجربه تنیدگی دانشجویان نقش بسزایی دارد. روحانی و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی دریافتند که صفات شخصیتی وظیفه‌شناسی، سبک دلبستگی ایمن، سبک والدگری مقتدرانه، سبک والدگری سهل‌گیرانه، و سبک دلبستگی اجتنابی توانستند سلامت جسمانی کودکان را پیش‌بینی کنند.

به‌منظور سازش‌یافتگی فرزندان طلاق باید بر عواملی که فرآیند تحول را بهنجار می‌کند تأکید ورزید، یکی از این عوامل کمال‌گرایی است (رشادی و همکاران، ۱۳۹۸). کمال‌گرایی به عنوان الگوی شناختی انتظارات فرد تعریف شده است که ویژگی اصلی آن تدوین اهداف محکم و انعطاف‌ناپذیر برای عملکرد و تنظیم استانداردهای غیرواقعی بالا است (همتی و همکاران، ۱۳۹۸). کمال‌گرایی تلاش و سواسی یا افراطی برای کمال و تحقق امور است (استونه بر^۴، ۲۰۱۸). کمال‌گرایی یک استعداد شخصیتی چند وجهی است که با تلاش برای بی‌نقص بودن و تحقق بالاترین استانداردهای عملکردی و ارزشیابی انتقادی آشکار از عملکرد شخصی مشخص می‌شود (کوران و هیل^۵، ۲۰۱۹). اگرچه منابع مختلف تأکید دارند که کمال‌گرایی ماهیتی چند بعدی دارد و بین کمال‌گرایی انطباقی و غیر انطباقی تمیز قائل شده‌اند، اما تلاش نیز می‌کنند تا کمال‌گرایی را به‌عنوان پیش‌بین حرکت به سمت موفقیت قلمداد شود، ویژگی‌های آسیب‌شناختی آن نیز در قالب کمال‌گرایی غیر انطباقی ظهور می‌کند که شاخصه آن نیز داشتن استانداردهای فوق‌العاده غیر منعطف علی‌رغم هر نوع شرایط بیرونی است (هیکس و واو^۶، ۲۰۱۸). تمیز بین کمال‌گرایی انطباقی و غیر انطباقی از طریق توجه به مؤلفه‌هایی چون انگیزه برای کامل بودن، کنار

¹. Pereira & Morales

². Quick & Williams

³. Guttierrez

⁴. Stoeber

⁵. Coran & Hill

⁶. Hicks & Wu

هم قرارداد ترس از شکست و میل به پیشرفت و موفقیت، به روشنی مشخص شده است (فارمر و کووی^۱، ۲۰۱۷).

کمال‌گرایی غیرانطباقی به‌عنوان تلاش برای تحقق معیارهای افراطی و بالا و خودارزیابی منفی نسبت به عملکردها تعریف می‌شود. این ویژگی، خود را در نگرانی مفرط از اشتباه کردن و تنظیم اهداف غیر قابل حصول نشان می‌دهد درحالی‌که کمال‌گرایی انطباقی به‌عنوان نگرانی در مورد اشتباهات و تردید پیرامون اقدامات تعریف شده است (شپرد و هیکس^۲، ۲۰۱۷). هویت و فلت^۳ با نظر به کمال‌گرایی در ساختار اجتماعی، سه بعد کمال‌گرایی خود محور، کمال‌گرایی دیگر محور و کمال‌گرایی جامعه محور را متمایز کردند (زارعی و همکاران، ۱۳۹۹). کمال‌گرایی خود محور با تمایل به وضع معیارهای غیرواقع بینانه برای خود و تمرکز بر نقص‌ها و شکست‌ها در عملکرد همراه با خود نظارتگری‌های دقیق مشخص می‌شود (محمدی و روشن‌چسلی، ۱۳۹۹). کمال‌گرایی دگر محور بیانگر تمایل به داشتن انتظارات افراطی و ارزشیابی انتقادی از دیگران است و کمال‌گرایی جامعه محور به احساس ضرورت رعایت معیارها و برآورده ساختن انتظارات تجویز شده از سوی افراد مهم به‌منظور کسب تأیید اطلاق می‌شود (هی و جیانگ^۴، ۲۰۲۰). فردی که کمال‌گرایی منفی دارد شکست‌ها را تعمیم مفرط می‌دهد، خودارزیابی شدید و منفی دارد و در چارچوب دیدگاه همه یا هیچ خود را قضاوت می‌کند و تنها یک شکست یا موفقیت را ملاک ارزیابی قرار می‌دهد (قربان پور و همکاران، ۱۴۰۰).

درباره ضرورت انجام پژوهش حاضر می‌توان این گونه بیان کرد، نرخ روز افزون طلاق و آسیب‌های دنبال آن، ضرورت انجام مداخلاتی مؤثر برای فرزندان جامانده از این رویداد را خاطر نشان می‌سازد. پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد در بیشتر آسیب‌های اجتماعی رد پای از فرزندان طلاق به چشم می‌خورد، همچنین مطالعات روان‌شناختی بر تأثیرات مختلف طلاق بر سلامت روان این افراد، مهر تأیید می‌زند (یحیی زاده و حامد، ۱۳۹۴). از جمله مسائل مهم در این رابطه، بررسی ابعاد مهمی همچون کمال‌گرایی به‌عنوان یکی از جنبه‌های شخصیتی نوجوانان دختر که از توقع بالا و بی‌اندازه او از خودش یا دیگران ناشی می‌شود و از جمله توانایی‌هایی است که کمبود آن می‌تواند در شکست آنان در آینده زندگی مشترک و بروز طلاق تأثیرگذار باشد (مرادی و آخانی، ۱۳۹۸). پژوهش‌های مربوط به اثر طلاق یا نقص در پایه خانواده، هر کدام به بخشی از مشکلات کودکان به عنوان خروجی طلاق برای فرزندان اشاره داشتند. آنچه به‌عنوان شکاف پژوهشی مطرح است، بررسی اختلال‌های چندگانه و جامع بر روی یک نمونه واحد است، زیرا ممکن است اختلال‌ها از یک نمونه به نمونه دیگر تفاوت داشته باشد، به عبارتی دیگر، پژوهش‌های پیشین هر کدام به یک یا چند اختلال محدود در مطالعات خود پرداخته‌اند و بررسی تأثیرات دیگر طلاق والدین بر کودکان یافت نمی‌شود. لذا این مطالعه با هدف مقایسه انواع

¹. Farmer & Covey

². Shepard & Hicks

³ Howveyt & Felt.

⁴. He & Jiang

کمال‌گرایی با ویژگی‌های شخصیتی در دانش‌آموزان خانواده‌های طلاق و سایر دانش‌آموزان شهر گرگان انجام شد و از این رو، پرسش‌های مقاله چنین مطرح می‌شود:

آیا میان دانش‌آموزان خانواده‌های طلاق و سایر دانش‌آموزان در کمال‌گرایی تفاوت وجود دارد؟

آیا میان دانش‌آموزان خانواده‌های طلاق و سایر دانش‌آموزان در ویژگی‌های شخصیت تفاوت وجود دارد؟

روش پژوهش

مطالعه حاضر توصیفی و از نوع پس‌رویدادی است که طی آن متغیرهای کمال‌گرایی، ویژگی‌های شخصیتی در دو گروه دانش‌آموزان طلاق و سایر دانش‌آموزان مقایسه شده‌است. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان دختر ۱۶ تا ۱۷ سال، دبیرستان‌های دوره دوم منطقه ۲ گرگان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بودند. که از بین آن‌ها با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای، ۲۰۰ دانش‌آموز دختر انتخاب شدند.

روش نمونه‌گیری این‌گونه بود که ابتدا بین نواحی ۱ و ۲ شهر گرگان به صورت تصادفی ناحیه ۲ انتخاب شد و از بین ۱۱ مدرسه متوسطه دوره دوم دخترانه، به صورت تصادفی ۲ مدرسه انتخاب شد. پس از هماهنگی با مدیریت مدارس و کسب اطلاع از تعداد کلاس‌ها، از هر مدرسه دو کلاس به صورت تصادفی انتخاب شدند. با همکاری مشاوران مدرسه، و بررسی پرونده دانش‌آموزان، فرزندان طلاق شناسایی شده و طی جلسه توجیهی و کسب رضایت آگاهانه تعداد ۱۰۰ نفر دانش‌آموز دختر فرزند طلاق و ۱۰۰ دانش‌آموز که والدین آن‌ها طلاق نگرفته بودند، انتخاب شدند و از نظر متغیرهای پایه تحصیلی، وضعیت جسمانی و عملکرد تحصیلی هم‌تا شدند.

در گام نهایی، پرسشنامه‌های مورد نظر در اختیار اعضای نمونه قرار داده شد. ملاک‌های ورود به مطالعه شامل علاقه به شرکت در پژوهش، عدم استفاده از داروهای روان‌درمانی برای دانش‌آموزان در زمان مطالعه. همچنین ملاک‌های خروج شامل تکمیل ناقص پرسشنامه، و عدم تمایل به شرکت در پژوهش بود. دانش‌آموزان پرسشنامه‌های کمال‌گرایی فراست، ویژگی‌های شخصیتی نورا تکمیل کردند. نتایج جداول توصیفی نشان داد که از تعداد ۲۰۰ نفر افراد نمونه، تعداد ۶۴ دانش‌آموز (۳۲٪ درصد) سن پدرانشان ۳۰ سال و کمتر بوده، ۹۰ دانش‌آموز (۴۵٪ درصد) سن پدرانشان ۳۱ تا ۴۰ سال بوده، ۲۱ دانش‌آموز (۱۰٪ درصد) ۴۱ تا ۵۰ سال و ۲۵ دانش‌آموز (۱۲٪ درصد) سن پدرانشان بالای ۵۰ سال بوده است. همچنین تعداد ۶۱ دانش‌آموز (۳۰٪ درصد) سن مادرانشان ۳۰ سال و کمتر بوده، ۱۰۳ دانش‌آموز (۵۱٪ درصد) سن مادرانشان ۳۱ تا ۴۰ سال بوده، ۲۹ دانش‌آموز (۱۴٪ درصد) ۴۱ تا ۵۰ سال و ۷ دانش‌آموز (۳٪ درصد) سن مادرانشان بالای ۵۰ سال است. نتایج دیگر نشان داد که از تعداد ۱۰۰ نفر از فرزندان طلاق، تعداد ۶۹ نفر (۶۹٪ درصد) ۳ سال و یا کمتر از زمان جدایی والدینشان می‌گذرد، ۲۰ نفر (۲۰٪ درصد) بین ۴ تا ۸ سال و ۱۱ نفر (۱۱٪ درصد) ۹ تا ۱۵ سال از مدت

جدایی والدین ایشان می‌گذرد. از میان شرکت‌کنندگان گروه خانواده‌های طلاق، پس از جدایی والدین ۰/۷۴ درصد با مادر و ۲۶ درصد با پدر زندگی می‌کنند.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه کمال‌گرایی فراست: این پرسشنامه توسط فراست در سال (۱۹۹۰) ساخته شد که شامل ۳۵ گویه و ۶ بعد یا زیرمقیاس را در بر می‌گیرد. ابعاد ناسازگار و منفی پرسشنامه شامل نگرانی درباره اشتباه‌ها (۹ گویه)، شک درباره اعمال (۴ گویه)، انتظارات والدینی (۵ گویه) و انتقادگری والدینی (۴ گویه) و ابعاد سازگار و مثبت پرسشنامه شامل استانداردهای شخصی (۷ گویه) و سازماندهی (۶ گویه) است (۲۲). همه گویه‌ها در یک پیوستار ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) نمره‌گذاری می‌شوند و دامنه نمرات بین ۳۵ و ۱۷۵ است. روایی همگرایی پرسشنامه طبق همبستگی با پرسشنامه کمال‌گرایی مثبت و منفی روایی مناسبی گزارش شده است (تری شورت و همکاران، ۱۹۹۵). در پژوهش‌های داخلی برای بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه، لیاقت و قاسمی (۱۳۹۳) ضریب همسانی پرسشنامه را ۰/۸۱۹، روایی همگرایی پرسشنامه اضطراب امتحان، ۰/۲۸۷ و در سطح ۰/۰۰۱ معنادار گزارش نمودند. در این پژوهش پایایی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد.

پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی نئو^۱: پرسشنامه NEO یکی از جدیدترین پرسشنامه‌های مربوط به ارزیابی ساخت شخصیت بر اساس دیدگاه تحلیل عاملی است. این آزمون به لحاظ انعکاس ۵ عامل اصلی امروزه به عنوان یک مدل فراگیر بر اساس تحلیل عوامل محسوب می‌شود. پرسشنامه شخصیتی NEOPI-R جانشین تست NEO است که در سال ۱۹۸۵ توسط مک کری^۲ و کاستا^۳ تهیه شده بود. این پرسشنامه ۵ عامل اصلی شخصیت و ۶ خصوصیت در هر عامل یا به عبارتی ۳۰ خصوصیت را اندازه می‌گیرد. براین اساس، ارزیابی جامعی از شخصیت را ارائه می‌دهد. این پرسشنامه دو فرم یکی (S) برای گزارش‌های شخصی دارد و شامل ۲۴۰ سؤال پنج درجه‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف است که توسط خود آزمودنی درجه‌بندی می‌شود و متناسب مردان و زنان در تمام سنین است. و دیگری فرم (R) یا تجدید نظر شده نام دارد و براساس درجه‌بندی‌های مشاهده‌گر است. این فرم نیز دارای همان ۲۴۰ سؤال بوده با این تفاوت که، با ضمیر سوم شخص شروع می‌شود. فرم (R) هم می‌تواند به‌طور مستقل برای ارزیابی شخصیت به کار رود و هم به‌عنوان مکملی برای گزارش‌های شخصی فرم (S) و یا روایی آن مورد استفاده قرارگیرد (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). این پرسشنامه فرم کوتاهی نیز به نام (NEO-FFI) نیز دارد که یک پرسشنامه ۶۰ سؤالی است و برای ارزیابی ۵ عامل اصلی شخصیت به کار می‌رود اگر وقت اجرای تست خیلی محدود باشد و اطلاعات کلی از شخصیت کافی باشد از این پرسشنامه

^۱ . Neo Personality Characteristics Questionnaire

^۲ .McKerry

^۳ .Casta

استفاده می‌شود. از سوی دیگر، اجرای این آزمون از نظر هزینه و زمان مقرون به صرفه است. مقیاس‌های آن از روایی بالایی برخوردارند و هم‌بستگی بین مقیاس‌ها زیاد است و از همه مهمتر این آزمون برخلاف سایر آزمون‌های شخصیتی، انتقادات کمتری بر آن وارد شده است. در هنجاریابی این آزمون که توسط گروهی (۱۳۸۰) روی نمونه‌ای با حجم ۲۰۰۰ نفر انجام شد، ضرایب هم‌بستگی پنج عامل اصلی بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش شد و روایی هم‌زمان این ابزار با پرسشنامه شخصیتی آیسنک^۱ مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که ضریب هم‌بستگی ۰/۶۸ بود که از لحاظ آماری معنادار بوده است. در پژوهش حاضر، پایایی این آزمون از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۹ به دست آمد.

روند اجرا

پس از گرفتن مجوزهای لازم از اداره آموزش و پرورش استان گلستان برای ورود به مدارس، با مدیران و مشاوران مدارس انتخاب شده مذاکره شده و موافقت آن‌ها برای جلب رضایت و مشارکت دانش‌آموزان حاصل شد. از مشاوران مدارس خواسته شد تا هدف پژوهش را برای دانش‌آموزان توضیح دهند و نسبت به محرمانه بودن داده‌های شخصی به آن‌ها اطمینان دهند. لازم به ذکر است به جهت شیوع ویروس کووید-۱۹ و برگزاری کلاس‌ها به صورت برخط^۲ و در فضای مجازی، لذا پرسشنامه‌های پژوهش، به صورت برخط تحت وب طراحی شد، که با ارسال پیوند^۳ پرسشنامه‌ها در فضای مجازی برای اعضای نمونه، از خواسته شد که به لینک مورد اشاره مراجعه کرده و پرسشنامه را تکمیل نمایند. در پایان، برای تحلیل داده‌ها و پاسخ‌گویی به فرضیه‌های پژوهش با استفاده نرم‌افزار 24 spss از روش آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و استنباطی (مقایسه گروه‌های مستقل و تحلیل واریانس چندمتغیره) استفاده شد.

یافته‌ها

در این پژوهش، متناسب با متغیرهای مورد مطالعه و نوع داده‌های جمع‌آوری شده، به منظور توصیف ایشان از شاخص‌های گرایش مرکزی، پراکندگی و توزیع نمره‌ها استفاده شد. نتایج میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است. جدول ۱ نشان می‌دهد که میانگین و انحراف استاندارد متغیر کمال‌گرایی برای افراد خانواده عادی به ترتیب برابر با ۳/۳۵ و ۰/۹۳ برای افراد خانواده طلاق برابر با ۱/۶۴ و ۰/۷۸ است.

^۱. Aysenck

^۲. online

^۳. link

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد نمرات دو گروه فرزندان طلاق و سایر فرزندان در متغیرهای پژوهش

گروه ها	فرزندان طلاق	سایر فرزندان	متغیرهای پژوهش
میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
۱/۶۵	۰/۷۸	۳/۳۵	۰/۹۳
۳/۱۷	۰/۸۴	۲/۲۴	۰/۸۴
۲/۴۵	۰/۸۹	۲/۵۷	۰/۷۸
۲/۳۲	۰/۹۲	۲/۲۳	۰/۹۲
۲/۸۰	۰/۴۱	۲/۳۳	۰/۲۷
۲/۱	۰/۵۹	۳/۳	۰/۶۰
۲/۶۵	۰/۸۷	۲/۹۷	۰/۸۸
۳/۲۲	۰/۸۷	۳/۴۳	۰/۸۶
۳/۲۷	۰/۶۰	۳/۴۸	۰/۶۶
۳/۲۷	۰/۶۰	۳/۵۸	۰/۶۲
۱/۶	۰/۲۲	۱/۴۱	۰/۲۹
۳/۱۶	۰/۱۴	۲/۹۹	۱/۰۲
۳/۳۸	۰/۹۳	۳/۷	۰/۹۵

میانگین و انحراف معیار براساس نتایج مندرج در این جدول، متغیرهای نگرانی درباره اشتباه‌ها؛ انتظارات والدینی، انتقادگری والدینی، برونگرایی، روان‌رنجوری، در گروه افراد خانواده عادی نسبت به گروه افراد خانواده طلاق عدد کمتری را نشان می‌دهد؛ اما متغیرهای تردید درباره کارها؛ معیارهای شخصی؛ نظم و سازماندهی، باوجدان بودن؛ دلپذیربودن؛ انعطاف‌پذیری در گروه افراد خانواده عادی نسبت به گروه افراد خانواده طلاق عدد بیشتری را نشان می‌دهد. همچنین نتایج آزمون کلوموگروف اسمیرنف^۱ برای توزیع نرمال داده‌ها برابر با ۰/۱۶۸ بوده، با توجه به اینکه سطح معناداری از ۰/۰۵ درصد بیشتر است، لذا متغیرها از توزیع نرمال برخوردار است.

جدول ۲. نتایج تحلیل واریانس چندمتغیری جهت مقایسه گروه‌ها

منبع	نام آزمون	مقدار	df اثر	df خطا	F	p	مجذور اتا
	اثر پیلای ^۲	۱/۰۲۴	۱/۳۴	۱۲۸	۵۰۰	۰/۰۱	۰/۲۵
	لامدای ویلکز ^۳	۰/۲۷	۱/۵۰	۱۲۸	۴۸۷/۹۸	۰/۰۰۲	۰/۲۸
گروه	اثر هتلینگ ^۴	۱/۷۱	۱/۶۱	۱۲۸	۴۸۲	۰	۰/۳۰
	بزرگترین ریشه خطا	۱/۰۸	۴/۲۲	۳۲	۱۲۵	۰	۰/۵۲

^۱. Kolmogorov-Smirnov

^۲. Pillais Trace

^۳. Wilks Lambda

^۴. Hotelling's Trace

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد سطوح معناداری همه آزمون‌ها قابلیت استفاده از تحلیل واریانس چند متغیری را مجاز می‌شمارد. مجذور اتا که در واقع مجذور ضریب همبستگی بین متغیرهای وابسته و عضویت گروهی است نشان می‌دهد تفاوت بین دو گروه باتوجه به متغیرهای وابسته در مجموع معنادار است و میزان این تفاوت براساس آزمون لامبدا و یلکز ۰/۵۰۲ است.

جدول ۳. نتایج آزمون‌های اثرات بین شرکت‌کننده‌های دو گروه (فرزندان طلاق و سایر فرزندان)

متغیرها	Ss	df	Ms	F	p	η^2
کمال‌گرایی	۰/۲۷	۱/۴۷	۱۲۸	۴۸۷/۹۸	۰/۰۰۲	۰/۲۸
نگرانی درباره اشتباه‌ها	۱۳/۵۹	۵۰۵/۹۷	۴	۱۲۲	۰	۰/۹۴
تردید درباره کارها	۰/۲۸	۱/۴	۱۲۸	۴۸۷/۹۶	۰	۰/۲۷
انتظارات والدینی	۱/۴۳	۱/۶۷	۱۲۸	۴۸۷/۹۸	۰	۰/۱۲
انتقادگری والدینی	۱۲/۷۵	۷۶۰/۳۳	۴	۱۲۲	۰/۰۰۱	۰/۸
معیارهای شخصی	۰/۱۷	۱/۸۶	۱۲۸	۴۸۷/۹۶	۰	۰/۳۲
نظم و سازماندهی	۰/۱۹	۱/۴۷	۱۲۸	۴۸۷/۹۸	۰/۰۰۹	۰/۳
ویژگی‌های شخصیت	۱۶/۴	۴۴۳/۹۷	۴	۱۲۲	۰	۰/۷
باوجدان بودن	۰/۴۳	۲/۷۶	۱۲۸	۴۸۷/۹۶	۰	۰/۵۳
دلپذیر بودن	۰/۲	۱/۵۵	۱۲۸	۴۸۷/۸۷	۰	۰/۱۱
برونگرایی	۶۹۰/۱۳	۳۲۳/۹۷	۴	۱۷۴	۰	۰/۱۲
روان‌رنجوری	۰/۵	۱/۸۹	۱۲۸	۲۲۹/۹۶	۰	۰/۲۲
انعطاف‌پذیری	۰/۱۷	۱/۴۷	۱۲۸	۱۱۷/۹۵	۰/۰۰۱	۰/۲۹

باتوجه به نتایج ارائه شده در جدول ۳ بین گروه‌ها از لحاظ متغیر کمال‌گرایی ($p < ۰/۰۵$)، ضریب اتا (۰/۲۸) تفاوت معنی‌داری وجود دارد. برای همه متغیرها این مورد صدق می‌کند بدین معنی که متغیرهای پژوهش بین دو گروه فرزندان طلاق و سایر فرزندان تفاوت معنی‌داری دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

این مطالعه، با هدف مقایسه انواع کمال‌گرایی با ویژگی‌های شخصیتی در فرزندان خانواده‌های طلاق و سایر دانش‌آموزان انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد دو گروه فرزندان طلاق و سایر فرزندان در متغیر کمال‌گرایی، تفاوت معناداری داشتند؛ به این معنا که فرزندان طلاق در ابعاد کمال‌گرایی از جمله متغیرهای نگرانی درباره اشتباه‌ها؛ انتظارات والدینی، انتقادگری والدینی بیشتر از سایر فرزندان است. یافته‌های این پژوهش با نتایج مطالعات عبدالمحمیدی و همکاران (۱۴۰۰)، ترکمن و مرادی (۱۳۹۹)، مرادی و آخانی (۱۳۹۸)، هی و همکاران (۲۰۲۰) همسو است در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که فرزندان طلاق تصور می‌کنند که اشتباهات کنترل‌شان را کاهش می‌دهد. بنابراین، هر کاری که انجام می‌دهند باید کامل باشد. هنگامی که این کمال وجود نداشته‌باشد، نگرانی از خطاها شدیدتر

می‌شود و افزایش اضطراب را به دنبال دارد که خود این اضطراب متقابلاً کارایی را کاهش و مجدداً احتمال خطاهای جدید را افزایش می‌دهد.

در رابطه با افراد مضطرب، اگر هر چیزی در نظم کامل و طبق برنامه‌هایشان پیش نرود ممکن است احساس فقدان را برای آن‌ها به دنبال داشته باشد. بدین ترتیب، آن‌ها نمرات بالایی در ابعاد کمال‌گرایی از قبیل حساسیت نسبت به اشتباه‌ها می‌گیرند (بشارت و همکاران، ۱۳۹۹). با توجه به اینکه فرزندان طلاق با توجه به شرایطی که دارند تصور می‌کنند پذیرش از سوی والدین و دیگران، وابسته به رعایت معیارهای بالای آن‌ها است، به خاطر جلب اعتماد، پذیرش و جلوگیری از انتقادات والدین خود، سعی در برآورده کردن انتظارات آن‌ها کنند (مرادی و ترکمن، ۱۳۹۹) و از آنجایی که یکی از مهم‌ترین انتظارات والدین وضعیت تحلیلی بهینه فرزندانشان است، این فرزندان با تلاش در زمینه تحصیل در پی کسب اعتماد و پذیرش والدین و همچنین فرار از انتقادات آن‌ها باشند و به واسطه ترس و نگرانی از شکست در امور و دیدگاه دیگران نسبت به خود، همواره رویکردهای سخت‌گیرانه و معیارهای ایدئال عملکرد برای خود در نظر می‌گیرند (میشیل و همکاران، ۲۰۱۹). در مقابل، سایر دانش‌آموزان با تمرکز حداکثری بر انجام تکالیف صرف‌نظر از دیدگاه دیگران نسبت به خود، برای تحقق هدف‌های شخصی بیشتر تلاش می‌کنند و تقویت مثبت شخصی بیشتری دریافت می‌نمایند. براین اساس، از انگیزه درونی بالا برای انجام امور شخصی برخوردارند و در صورتی که در دستیابی به ایده‌آل‌های شخصی خود به موفقیت کامل نرسند نیز می‌توانند خواسته‌ها و انتظارات خود را تعدیل کنند (بشارت و همکاران، ۱۳۹۵).

نتایج پژوهش همچنین حاکی از بالا بودن نمرات روان‌رنجورخویی در فرزندان طلاق بود. که با نتایج مطالعات بدول نژاد و همکاران (۱۳۹۷)، امینی و خرمایی (۱۳۹۶) و پریرا و همکاران (۲۰۱۸) همخوان است.

در تبیین یافته‌های این فرضیه می‌توان گفت که روان‌رنجور خویی به تمایل فرد برای تجربه اضطراب، تنش، ترحم‌جویی، خصومت، تکانشوری، افسردگی و عزت‌نفس پایین بر می‌گردد. فرزندان طلاقی که صفت روان‌رنجورخویی در آن‌ها قوی‌تر از سایر صفات شخصیتی است، مکرراً در وضعیت سلامت عمومی نمرات بالاتری کسب می‌کنند. این فرزندان روان‌رنجورخو به آنچه دارند، یا به اتفاقاتی که پیرامون آنان رخ می‌دهد، با یک ارزیابی و نگاه منفی به تفسیر، نتیجه‌گیری و عمل می‌پردازند؛ بنابراین، چنین ویژگی‌هایی می‌تواند روابط اجتماعی آنان را محدود و یا دچار آسیب‌کند؛ خودشکوفایی و زمینه‌های آن را سست کند. در چنین حالتی شرایط مساعد برای رشد و بالندگی را از فرد سلب کرده و در نتیجه سلامت عمومی را خدشه دار می‌کند (دستجردی و همکاران، ۱۳۹۰). باوجدان بودن عاملی است که باعث ایجاد نظم در کار و احساس انجام وظیفه در افراد می‌شود و رعایت قوانین، مقررات و استانداردهای جامعه را در پی دارد. به عبارتی نیرویی است که فرد را متعهد می‌کند یک سری رفتارهای معطوف به هدف

را انجام دهد و توانمندی‌ها، استعدادها و تخصص‌ها را نه تنها بدون کنترل بلکه به طور داوطلبانه در جهت تحقق اهداف قرارداد (آبرانگن و همکاران، ۲۰۲۱). دانش‌آموزان مسئولیت‌پذیر باور دارند که اعمال و توانایی‌های آن‌ها تعیین‌کننده موفقیت یا شکست آن‌ها است و شکست‌ها و موفقیت‌های خود را به عوامل درونی مثل تلاش و انگیزه ربط می‌دهند. به جای اینکه خود را اسیر رخدادهای بیرونی بدانند، معتقد هستند که می‌توانند تا حد زیادی وقایع بیرونی را زیر نظر داشته باشند و متعهدانه و با حس وظیفه‌شناسی بالا وظایف خود را انجام دهند (اسپیکو و همکاران، ۲۰۲۱). همچنین توافق‌پذیری که با همدلی، همکاری، اعتماد و حمایت‌گری در روابط بین‌فردی همراه است منجر گشته دانش‌آموزان به واسطه توانایی ایجاد الفت و توافق در کنار توجه به انتظارات و تشابهات در هنگام بروز تعارض به سازگاری بیشتر دانش‌آموزان بیانجامد (دهقانی و همکاران، ۱۳۹۵).

با توجه به محدودیت‌های پژوهش حاضر مانند انجام پژوهش فقط بر روی دختران، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های بعدی در جامعه پسران و با به کارگیری روش‌های مداخله‌ای انجام شود تا بدین وسیله در تبیین علی و چندعاملی متغیرها با اطمینان بیشتری عمل کرد. یافته‌های این پژوهش می‌تواند به مراکز مشاوره روانشناختی، مشاوران مدارس کمک کند تا در بازسازی ادراک صحیح و واقعی از حمایت‌های دریافتی از سوی خانواده و نهادهای اجتماعی؛ تقویت نگرش مثبت فرزندان به جدایی والدین و پذیرش خود و واقعیت زندگی مؤثرتر و کارآمدتر عمل کنند. به طور کلی براساس یافته‌های این مطالعه پیشنهاد می‌شود که آموزش مهارت‌های زندگی و افزایش احساس شایستگی در فرزندان طلاق، مورد توجه و تأکید قرار گیرد. این مطالعه با رعایت کدهای اخلاقی انجام پژوهش‌های انسانی مانند رعایت محرمانه ماندن اطلاعات شرکت‌کنندگان، اخذ رضایت آگاهانه از مدیران مدارس و دانش‌آموزان هر دو گروه شرکت‌کننده برای شرکت در مطالعه، و اختیار برای خروج از مطالعه در هر زمان از فرایند پژوهش برابر با اطلاعیه هلسینکی ۱۹۶۰ انجام شده است.

ملاحظات اخلاقی

رعایت اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی با کد ۲۹/۱۰/۳۰۷۲ است. در این پژوهش ملاحظات اخلاقی مانند رضایت کامل شرکت‌کنندگان، رعایت اصل رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات نیز در نظر گرفته شده است.

حامی مالی: پژوهش حاضر به صورت مستقل و بدون حمایت مالی هیچ مؤسسه یا سازمان دولتی یا خصوصی انجام شده است.

سهم نویسندگان: همه نویسندگان در نگارش اولیه مقاله یا بازنگری آن سهم بودند و همه با تأیید نهایی مقاله حاضر، مسئولیت دقت و صحت مطالب مندرج در آن را می‌پذیرند.

تضاد منافع: نویسندگان اعلام می‌کنند هیچ گونه تضاد منافی ندارند.

تشکر و قدردانی: از اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان، مدیران مدارس و نیز شرکت کنندگان هر دو گروه در پژوهش برای همکاری و تسهیل در فرایند اجرا قدردانی می‌شود.

منابع

- احمدی، خدابخش؛ نجاتی، وحید و عبدی، محمدرضا. (۱۳۹۱). مقایسه سلامت عمومی و ارتباط آن با ویژگیهای شخصیتی در نوجوانان. مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان: ۲۱ (۸۱)، ۲۹-۳۶. [لینک]
- امینی، فریده و خرمایی، فرهاد. (۱۳۹۶). پیش‌بینی تنیدگی تحصیلی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای. فصلنامه سلامت روان کودک، ۴ (۴)، ۸۱-۹۲. [لینک]
- امانی، زکیه؛ زهراکار، کیانوش و کیامنش، علیرضا. (۱۳۹۸). شناسایی پیامدهای طلاق والدین بر فرزندان؛ مطالعه کیفی. فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، ۱۴ (۴۷)، ۵۹-۸۱. [لینک]
- بشارت، محمدرضا؛ فرهمند، هادی و ابراهیمی، فاطمه. (۱۳۹۹). رابطه بین ابعاد کمال‌گرایی و نشانه‌های افسردگی و اضطراب: نقش واسطه‌ای دشواری تنظیم هیجان. رویش روان‌شناسی، ۹ (۷)، ۱-۱۴. Doi. 20.1001.1.2383353.1399.9.7.18.3 [لینک]
- بشارت، محمدرضا؛ اسدی، محمد مهدی و غلامعلی لوانسانی، مسعود. (۱۳۹۵). نقش واسطه‌ای استحکام من در رابطه بین ابعاد کمال‌گرایی و نشانه‌های اضطراب. پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت، ۲ (۴)، ۱-۱۸. Doi. https://doi.org/10.22108/pppls.2017.21717 [لینک]
- بذول‌نژاد، معصومه؛ محمدرزاده، جهان‌شاه؛ احمدی، وحید؛ سایه‌میری، کورش و مامی، شهرام. (۱۳۹۷). تأثیر مداخله آموزشی بر اساس برنامه‌کوئین بر ویژگی‌های شخصیتی کودکان پیش‌دبستانی. فصلنامه سلامت روان کودک، ۵ (۳)، ۳۴-۴۶. [لینک]
- خجسته، سعیده. (۱۳۹۷). رابطه اعتیاد به اینترنت با سلامت روان و سلامت معنوی دانش‌آموزان متوسطه. مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۶۱ (۱)، ۵۸-۶۸. [لینک]
- دستجردی، رضا؛ فرزاد، ولی‌اله و کدیور، پروین. (۱۳۹۰). نقش پنج عامل بزرگ شخصیت در پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، ۱۸ (۲)، ۱۲۶-۱۳۳. [لینک]
- دهقانی، فهیمه و کاظمی‌علی‌آباد، اعظم. (۱۳۹۸). بررسی نقش احساس تنهایی و ویژگیهای شخصیتی در وابستگی به شبکه‌های اجتماعی مجازی در دانشجویان. رویش روان‌شناسی، ۸ (۱)، ۱-۱۳. [لینک]
- دهقانی، محسن و اسماعیلیان، نسرين. (۱۳۹۵). ویژگی‌های شخصیتی، طرحواره‌های ناسازگار اولیه و کارکرد خانواده در زوجین متقاضی و غیر متقاضی طلاق. خانواده پژوهی، ۱۲ (۴)، ۵۷۵-۵۹۲. [لینک]
- روحانی، نیره‌السادات؛ جلالی، محمد رضا و موسوی، سید علی محمد. (۱۳۹۸). رابطه صفات شخصیتی، سبک‌های دل‌بستگی و والدگری والدین با سلامت جسمانی کودکان. فصلنامه سلامت روان کودک، ۶ (۳)، ۲۱۵-۲۲۷. [لینک]
- رشادی، حوریه؛ گلپایگانی، فاطمه؛ بیات، بنفشه و مجدیان، وحید. (۱۳۹۸). اثربخشی بازی درمانی گروهی بر تاب‌آوری و راهبردهای خودمهارگری کودکان طلاق. فصلنامه سلامت روان کودک، ۶ (۴)، ۶۳-۷۳. Doi. 10.29252/jcmh.6.4.7 [لینک]
- رشیدی، اعظم؛ عابدی، احمد و نجاتی، فر. سارا. (۱۴۰۰). مرور نظام‌مند و متاآنالیز اثربخشی مداخلات روان‌شناختی بر سلامت روان دانش‌آموزان استعداد‌های درخشان ایران. سنجش و پژوهش در مشاوره و روانشناسی، ۳ (۱)، ۶۶-۸۷. Doi. 10.52547/jarcp.3.1.66.87 [لینک]

- زارعی، سحر؛ غرایق زندی، حسن؛ بشارت، محمدعلی؛ حومنیان شریف آبادی، داود و باقرزاده، فضل‌الله. (۱۳۹۹). مدل یابی کیفیت رابطه مربی ورزشکار بر اساس کمال‌گرایی مریبان: نقش واسطه ای بخشش و رفتار کنترل. مطالعات روانشناسی ورزشی، ۹(۳۴)، ۳۰۵-۳۳۰. [لینک]
- شولتز، دوآن و شولتز، سیدنی ال. (۱۳۸۸). نظریه های شخصیت، ترجمه یحیی سید محمدی، تهران، انتشارات ویرایش. غلامی، افسانه؛ رشید، خسرو و یار محمدی واصل، مسیب. (۱۳۹۸). تدوین پروتکل آموزشی رفتار با کودکان طلاق به مادرانشان و اثر آن بر رفتار مادران. دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، ۲۰(۳)، ۴۴-۵۴. Doi. 10.30486/jsrp.2019.567268.1322 [لینک]
- قربان پور لقمجانی، امیر؛ محمدزاده، عباس و رضائی، سجاد. (۱۴۰۰). نقش ابراز وجود و کمال‌گرایی در انعطاف‌پذیری کنشی کارکنان یک واحد نظامی. فصلنامه روانشناسی نظامی، ۱۲(۴۷)، ۱۱۹-۱۴۸. [لینک]
- قمری گیوی، حسین و خشنودنیای چماچایی، بهنام. (۱۳۹۵). مقایسه مهارت های اجتماعی، سلامت روانی و عملکرد تحصیلی در فرزندان با والدین مطلقه، متقاضی طلاق و عادی. خانواده پژوهی، ۱۲(۱)، ۶۹-۹۲. [لینک]
- قربانی وناجمی، میلاد؛ اژه ای، جواد و غلامعلی لواسانی، مسعود. (۱۳۹۸). اثربخشی بازآموزی اسنادی بر سلامت روان فرزندان طلاق پسر مقطع متوسطه اول. دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، ۲۰(۱)، ۲۶-۳۴. Doi. 10.30486/jsrp.2019.663539 [لینک]
- لیاقت، ریتا و قاسمی، فریده. (۱۳۹۳). بررسی ویژگیهای روانسنجی پرسشنامه کمال‌گرایی فراست و رابطه آن با اضطراب امتحان دانش آموزان (مطالعه موردی: دبیرستان های تهران). فصلنامه تحقیقات روانشناختی، ۶(۲۳)، ۶۰-۷۶. [لینک]
- محمدی، علیرضا و روشن چسلی، رسول. (۱۳۹۹). ارتباط کمال‌گرایی و نشانه‌های اضطراب اجتماعی با میانجی‌گری شفقت‌به‌خود در دانشجویان دانشگاه شاهد. دو فصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری، ۸(۱۵)، ۱۶۱-۱۸۱. Doi. 10.22070/CPAP.2021.3301 [لینک]
- مرادی، شهاب و آخانی، الهه. (۱۳۹۸). مقایسه اختلال های روانشناختی فرزندان طلاق با هم‌تایان عادی. رویش روان شناسی، ۸(۱۱)، ۱۱۱-۱۱۸. Doi. 20.1001.1.2383353.1398.8.11.4.0. [لینک]
- منظومه، شیوا و اکبری، بهمن. (۱۳۹۸). مقایسه تأثیر شناخت‌درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی و تنش‌زدایی پیش‌رونده عضلانی بر شاخص‌های سلامت عمومی مادران کودکان مبتلا به سرطان خون. فصلنامه سلامت روان کودک، ۶(۲)، ۱۳-۲۶. Doi. 10.29252/jcmh.6.2.3 [لینک]
- مهدوی، مجتبی؛ به پژوه، احمد؛ حسن زاده، سعید و سجادی اناری، سید سعید. (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش برنامه امیدبخشی بر ارتقای سلامت روانی و کاهش فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان تیزهوش. فصلنامه سلامت روان کودک، ۷(۱)، ۱۴۰-۱۲۸. Doi. 10.29252/jcmh.7.1.12. [لینک]
- مهدوی، عابد؛ گلستانی، علیرضا؛ آقائی، مریم؛ همتی راد، گیتی؛ حاج حسینی، منصوره؛ غلامعلی لواسانی، مسعود؛ سپهر یگانه، شهربانو و قربانی‌نیا، فاطمه‌سادات. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مهارت حل مسئله بر افزایش سازگاری اجتماعی و راهبردهای خودتنظیمی کودکان طلاق. مجله مطالعات روانشناسی تربیتی، ۱۶(۳۳)، ۱۵۷-۱۷۰. Doi. 10.22111/JEPS.2019.4497 [لینک]
- مرادی، محبوبه؛ کرمی نیا، رضا؛ حاتمی، حمیدرضا و ابوالمعالی الحسینی، خدیجه. (۱۳۹۷). بررسی برازش الگوی مفهومی مبتنی بر پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس عوامل اجتماعی - اقتصادی و ویژگیهای شخصیتی با میانجیگری سبک‌زندگی در زنان شهر تهران. فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، ۱۳(۴۳)، ۷-۳۱. [لینک]

- یکانی‌زاد، امیر. (۱۳۹۶). مقایسه سلامت روانی، هراس اجتماعی و آشفتگی روانی کودکان تحت سرپرستی بهزیستی و کودکان تحت سرپرستی خانواده. فصلنامه سلامت روان کودک، ۴ (۴)، ۱۴۰-۱۵۱. Doi. 10.1001.1.24234869.1394.1.1.5.4 [لینک]
- یحیی‌زاده، حسین و حامد، محبوبه. (۱۳۹۴). مسایل فرزندان طلاق در ایران و مداخلات مربوطه: فراتحلیل مقالات موجود. مطالعات زن و خانواده، ۳(۲)، ۹۱-۱۲۰. Doi. 10.22051/JWFS.2016.2209.120-91. [لینک]

References

- Airagnes, G., Vaure, C., & Galam, E. (2021). Personality traits are associated with cognitive empathy in medical students but not with its evolution and interventions to improve it. *Journal of Psychosomatic Research*, 144(5), 41-50. Doi. 10.1016/j.jpsychores.2021.110410 [link]
- Ahmadi, K., Nejati, V., & Abdi, M. (2012). Comparison of General Health in Adolescent Boys and Girls and its Relationship with Personality Characteristics. *Jour of gums*, 21 (81), 29-36. [link] (Text in persian)
- Amini, F., & Khormaei, F. (2018). Prediction of Academic Stress Based on Personality Traits with the Mediation of Coping Styles. *J Child Ment Health*, 4 (4), 81-92. [link] (Text in persian)
- Amani, Z., Zaharakar, K., & Kamad, A. (2019). Identify the consequences of parental divorce on children; Qualitative Study. *Women and Family Educational Quarterly*, 14 (47), 59-81. [link] (Text in persian)
- Besharat, M. A., Asadi, M. M., & Gholamali Lavasani, M. (2017). The Mediating Role of Ego Strength in the Effects of Dimensions of Perfectionism on Anxiety Symptoms. *Positive Psychology Research*, 2(4), 1-18. doi: 10.22108/ppls.2017.2171. [link] (Text in persian)
- Besharat, A., Farahmand, H., & Ebrahimi, F. (2020). The association of perfectionism dimensions with depression and anxiety symptoms: The mediating role of difficulties in emotion regulation. *Rooyesh*, 9 (7), 1-14. Doi. 20.1001.1.2383353.1399.9.7.18.3 [link] (Text in persian)
- Bazoolnejad, M., Mohammadzadeh, M., Ahmadi, V., Sayemiri, K., & Mami, S. (2018). The Effect of Educational Intervention based on Quinn Program on Personality Traits of Preschool Children. *J Child Ment Health*, 5 (3), 34-46. [link] (Text in persian)
- Curran, T., & Hill, A. P. (2019). Perfectionism is increasing over time: A meta-analysis of birth cohort differences from 1989 to 2016. *Psychological Bulletin*, 145(4), 410. [link]
- Delongis, A., & Zwicker, A. (2017). Marital satisfaction and divorce in couples in stepfamilies. *Curr Opin Psychol*, 13, 158-161. [link]
- Dastjerdi, R., Farzad, V., & Kadivar, P. (2011). The role of five big personality factors in predicting psychological well-being. *J Birjand Univ Med Sci*, 18 (2), 126-133. [link] (Text in persian)
- Dehghani, F., & Kazemi Ali Abad, A. (2019). The study of the role of loneliness and personality characteristics in dependence on virtual social networks among university students. *Rooyesh*, 8 (1), 13-20. [link] (Text in persian)
- Farmer, J. R., Mackinnon, S. P., & Cowie, M. (2017). Perfectionism and life narratives: A qualitative study. *SAGE Open*, 7(3), 215-227. [link]
- González Gutiérrez, J.L., Jiménez, B.M., Hernández, E.G., & Puente, C.P. (2005). Personality and subjective well-being: big five correlates and demographic variables. *Pers Individ Dif*, 38(7), 1561-1569. [link]

- Guirkinger, G., Gross, J., & Platteau, P. (2021). Are women emancipating? Evidence from marriage, divorce and remarriage in Rural Northern Burkina Faso. *World Development*, 146(10), 10-17. [link]
- Grossi Farshi, M., Mehryar, A., & Ghazi Tabatabai, M. (2001). Application of the new NEO personality test and analysis of its characteristics and factor structure among students of Iranian universities. *Al-Zahra Humanities*, 11 (39), 173-198. [link](Text in persian)
- Gholami, A., Rashid, Kh., & Yar Mohammadi, M. (2019). Compilation of the educational protocol of behavior with children divorce to their mothers and its effect on the behavior of mothers. *Knowledge and research in applied psychology*, 20 (3), 44-54. Doi. <https://doi.org/10.30486/jsrp.2019.567268.1322> [link] (Text in persian)
- Ghorbanpour Lefmjani, A., Mohammadzadeh, A., & Rezaei, S. (2021). The role of expression and perfectionism in the flexibility of employees of a military unit. *Journal of Military Psychology*, 12 (47), 119-148. [link] (Text in persian)
- Givvia Givi, H., & Khoshnoudnia, B. (2016). Comparison of social skills, mental health and academic performance in children with absolute parents, divorce applicant and normal. *Family Research*, 12 (1), 69-92. [link] (Text in persian)
- Ghorbani Venjami, M., Ejjeie, J., & Gholam Ali Lavasani, M. (2019). The Effectiveness of Documentation Retraining on Mental Health of Divorce Son of First High School. *Knowledge and research in applied psychology*, 20 (1), 26-34. Doi. <https://doi.org/10.30486/jsrp.2019.663539> [link] (Text in persian)
- He, T. Su, J. Jiang, Y. Qin, S. Chi, P. & Lin, X. (2020). Parenting Stress and Depressive Symptoms Among Chinese Parents of Children with and Without Oppositional Defiant Disorder: A Three- Wave Longitudinal Study. *Child Psychiatry & Human Development*, 2(1), 1-13. Doi. 10.1007/s10578-020-00974-x [link]
- Hemmati Cloresy, J., Hosseinpour, K., & Arfa, F. (2019). The Relationship between Perfectionism and Academic Achievement of Sangar Theoretical High School Students. *Fifth National Conference on School Psychology*. [link] (Text in persian)
- Haimi, M., & Lerner, A. (2016) The Impact of Parental Separation and Divorce on the Health Status of Children, and the Ways to Improve it. *J Clin Med Genomics*, 4(1), 137-142. [link]
- Hicks, R. E., & Wu, F. M. Y. (2018). Psychological capital as mediator between adaptive perfectionism and academic procrastination. *GSTF Journal of Psychology (JPsych)*, 2(1). 14-20. [link]
- Kranz, D., Roff, J., & Sun, H. (2021). Can economic incentives for joint custody harm children of divorced parents? Evidence from state variation in child support laws. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 189(12), 1-27. [link]
- Kobosko, J., Fludra, M., Śliwa, L., & Skoczylas, A. (2021). Self-perceived stress and the personality of mothers of children with central auditory processing disorders – Differences from mothers of typically developing children. *Journal of Pediatric Nursing*, 63(3), 58-63. [link]
- Khojasteh, S. (2018). The relationship between Internet addiction with mental health and spiritual health of high school students. *Journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 61(6,1), 58-68. [link] (Text in persian)

- Liaghat, R., Ghasemi, F. (2014). Investigating the psychometric characteristics of frost perfectionism questionnaire and its relationship with student exam anxiety (case study: Tehran high schools). *Quarterly Journal of Psychological Research*, 6 (23), 60-76. [link] (Text in persian)
- Mahdavi, A., Golestan, A., Aghay, M., Hemati Rad, G., Haj Hosseini, M., Gholam Ali Lavasani, M., Sepehri Yeganeh, Sh., & Ghorbani, F. (2019). The effectiveness of problem solving skills training on increasing social adjustment and self-regulation of children divorce. *Journal of Educational Psychology Studies*, 16 (33), 157-170. Doi. 10.22111/JEPS.2019.4497 [link] (Text in persian)
- Mahdavi, M., Behpajoo, A., Hasanzadeh, S., Sajadi Anari, S. (2020). The Effectiveness of Hope Therapy on Promoting Mental Health and Reducing Academic Burnout in High School Students at Risk or Academic Burn-out. *J Child Ment Health*, 7(1), 128-140. Doi. 10.29252/jcmh.7.1.12 [link] (Text in persian)
- Manzomeh, S., & Akbari, B. (2019). Comparison of the Effect of Mindfulness-Based Cognitive Therapy (MBCT) and Progressive Muscle Relaxation (PMR) on General Health Indicators in the Mothers of Children with Leukemia. *J Child Ment Health*, 6 (2), 13-26. Doi. 10.29252/jcmh.6.2.3 [link] (Text in persian)
- Mayne, S., Difiore, J., Hannan, C., & Glanz, K. (2022). Association of Neighborhood Social Context and Perceived Stress among Mothers of Young Children. *Academic Pediatrics*, 21(1), 10-17. [link]
- Michail, D., & Kokkoris, H. (2019). New insights into the association of maximizing with facets of perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 142(1), 100-102. [link]
- Mohammadi, A., & Roshan Chesli, R. (2020). The relationship between perfectionism and symptoms of social anxiety with compassionate mediation in the students of the university. *Two-class cognitive strategies in learning*, 8 (15), 161-181. Doi. 10.22070/CPAP.2021.3301 [link] (Text in persian)
- Moradi, S., & Akhaneh, E. (2020). Comparison of psychological disorders among the children of divorce and their normal peers. *Rooyesh*, 8 (11), 111-118. Doi. 20.1001.1.2383353.1398.8.11.4.0 [link] (Text in persian)
- Moradi, M., Karami Nia, R., Hatami, H., & Abulmaali al-Husseini, Kh. (2018). Investigating the fit of the conceptual model based on the prediction of marriage satisfaction is the basis of socioeconomic factors and personality traits by mediation of styles in women in Tehran. *Women and Family Educational Quarterly*, 13 (43), 7-31. [link] (Text in persian)
- Parr, J., & Stevens, T. (2019). Challenges of Equity and Discrimination in the Education of Gifted Children. *Quality Education*, 1(1), 1-12. [link]
- Quirk, SE., Williams, LJ., Chanen, AM., & Berk, M. (2015). Personality disorder and population mental health. *Lancet Psychiatry*, 2(3), 201-212. [link]
- Rowhany, N S., Jalali, M R., & Mousavi, S. (2019). The Relationship between Personality Traits, Attachment Styles, and Parental Styles with Children's Physical Health. *J Child Ment Health*, 6 (3), 215-227. [link] (Text in persian)
- Reshadi, H., Golpayegani, F., Bayat, B., & Majdian, V. (2020). Effectiveness of Group Play therapy on Resilience and Self-Control Strategies in Children of Divorced Parents. *J Child Ment Health*, 6 (4), 63-73. Doi. 10.29252/jcmh.6.4.7 [link] (Text in persian)

- Rashidi, A., Abedi, A., & Nejatifar, S. (2021). A Systematic Review and Meta-Analysis of the Effectiveness of Psychological Interventions in Improving Mental Health of Students at Exceptional Talent Schools (SAMPAD) of Iran. *Jarcp*, 3(1), 66-87. Doi. 10.52547/jarcp.3.1.66 [link] (Text in persian)
- Sorek, Y. (2020). Grandparental and overall social support as resilience factors in coping with parental conflict among children of divorce. *Children and Youth Services Review*, 118(11), 105-112.[link]
- Spikic, S., Mortelmans, D., & Pasteels, I. (2021). Does divorce change your personality? Examining the effect of divorce occurrence on the Big Five personality traits using panel surveys from three countries. *Personality and Individual Differences*, 171(3), 42-48. [link]
- Stokkebek, J., Iversen, C., Hollekim, R., & Nessc, O. (2019). Keeping balance, Keeping distance and Keeping on with life: Child positions in divorced families with prolonged conflicts. *Children and Youth Services Review*, 102(7), 108-119. [link]
- Strohschein, L. (2012). Parental Divorce and Child Mental Health: Accounting for Predisruption Differences. *Journal of Divorce & Remarriage*, 53(6), 489-502. [link]
- Sheppard, L., & Hicks, R. E. (2017). Maladaptive perfectionism and psychological distress: The mediating role of resilience and trait emotional intelligence. *International Journal of Psychological Studies*, 9(4), 65-71. [link]
- Stoeber, J. (2018). *The psychology of perfectionism: An introduction*. In J. Stoeber (Ed.), *The psychology of perfectionism: Theory, research, applications* (3-16). London: Routledge.
- Schultz, D., & Schultz, S. (2009). *Personality Theories*, translated by Yahya Seyed Mohammadi, Tehran, Virash Publications.
- Tery-Short, L. A., Owens, R., Salde, P. D., & Dewey, M.E. (1995). Positive and negative perfectionism. *Journal of Personality and Individual Differences*, 18(1), 663-668. [link]
- Wahyuningsih, P., & Usman, O. (2020). *The Effect of Enterpreneurship Education, Motivation, and Self-Efficacy of Entrepreneurs Interest in Students of Faculty of Economics, State University of Jakarta*. University of Jakarta (July 8, 2020).
- Yekanizad, A. (2018). Comparison Mental Health, Social Phobia and Psychological Distress of Children under the Care of the Welfare Organization and Children under the Care of the Family. *J Child Ment Health*, 4(4), 140-151. Doi. 20.1001.1.24234869.1394.1.1.5.4 [link] (Text in persian)
- Zarei, S., Ghazi Zandi, H., Ghosharat, M., Hamaniyan Sharif Abadi, D., & Bagherzadeh, F. (2020). Modeling the quality of the athlete coach based on perfectionism coaches: the intermediate role of forgiveness and control behavior. *Studies of Sports Psychology*, 9 (34), 305-330. [link] (Text in persian)
- Yahizadeh, H., & Hamed, M. (2015). The issues of divorce children in Iran and relevant interventions: meta-analysis of existing articles. *Female and Family Studies*, 3(2), 91-120. Doi. 10.22051/JWFS.2016.2209 [link]

